

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SALGÓTARJÁN
Meház-u. 402. sz.

Felelős szerk.:
Korom György.

A MUNKA

Előfizetési árak:
Negyedévre 450 K.
Egyes szám 40 K.

Megjelenik minden
szombaton.

Társadalmi és politikai hetilap.

A tisztviselő kérdés.

A világháború lezajlása és az azt követő forradalmi mozgalmak talán a társadalom egyetlen osztályát sem sodorták olyan nehéz helyzetbe, mint a köztisztviselőket. A percről-percre növekedő drágaság, amely a tisztviselők fizetéséhez viszonyítva olyannak tűnhet a föl, mint a kis dombocsk a Lomniczi csucshoz, a tisztviselők helyzetét teljesen tarthatatlanná tették. Ez okozta azután azt a viharos kitörést, amely megnyilatkozott a Budapesten megtartott tisztviselői gyűlésen. Talán sokan lesznek olyanok, akik elítélik azokat, akik a keserű fájdalmak és sok igazságtalanság folytán elkésredésükbe olyan eszközök felhasználását ajánlották, amely talán nem méltó a tisztviselőkhöz, de mindnyájan megérthetjük ezt az elkésredett hangot, ha beleképzeljük magunkat egy családos tisztviselő helyzetébe, akinek talán 3—4 gyermeke van és ezeket iskoláztatni és egész családját fenntartani a mostani abnormális drágasági viszonyok között havi 25—28 ezer koronából kénytelen.

Talán ha az egész magyar társadalom hasonló helyzetben volna, némán viselné nyomorúságos helyzetét, de akkor, amidőn nagyon sokan vannak olyanok, akik kevesebb tanulmánnyal csupán jobb anyagi helyzetüknek köszönve a tőzsdén merész valuta spekulációkkal — az ország pénzének lerontásával — minden munka és fáradtság nélkül milliókat keresnek és ezen szerencsés helyzetükben, nemcsak hogy nem segítenek a nyomorúságosan tengődő, gazdasági krízis előtt álló szegény hazánkon, hanem nyilvánosan tobzódó jólétükben, egyenesen pénzünk rontására törekednek, a már elkésredett közvéleményt, még jobban izgatják nemi csoda, ha elkésredésében nem váltogatja kitörésének szavait.

Ha visszatekintünk a múltba, láthatjuk, hogy az ország legmegbízhatóbb eleme az intelligens középosztály volt, amely társadalmi osztály a közalkalmazottak sorából került ki. Csak a közelmúltban lezajlott világháborút nézzük. Olvassuk a statisztikát az elesettekről; mennyi tisztviselő embert fogunk ott látni. Ezzel szemben keressük meg azt a százaléket, amelyek a jelenleg pénzben, anyagi jólétben dúsuló társadalmi osztály sorából kerültek ki. És ennek dacára nem lesznek szerénytelen, ha azt merem állítani, — ha csak még nagyobb nélkülözésben nem lesz része a köztisztviselőeknek — hogyha ma szólítanánk fegyverbe a haza megvédésére az ország fiait a legfelsőbb parancs, úgy ismét ez az osztály lenne az, aki ismét úgy teljesítené kötelességét, mint 1914-ben.

Ép ezért nem fogadható el az egyesek részéről tett ama kijelentés, hogy a budapesti köztisztviselői gyűlésen a sztrájk kitörésével fenyegetőzve akarták jogos és méltányos kérésüket kivívni.

Nehéz helyzetben van az ország, ezt minden igaz magyar ember belátja, de viszont élni és családját fenntartani joga van minden dolgos magyar polgárnak. Most sem kérnek ők lehetetlent, csak annyit, hogy családjukat fenntartani és gyermekeiket iskoláztatni tudják. Nem gondolnak ők arra, hogy olyan fizetést kérjenek, amely mellett minden gond nélkül élhessenek, mert hiszen erre — sajnos — hazánk szomorú helyzete tehetetlen, de azt kívánják, hogyha ők egész életüket az államnak áldozzák fel, megkapják az államtól, mint munkaadótól a létminimumot.

Jogos kívánság ez, melynek nem teljesítése beláthatatlan következményekkel járhat. Gondoljunk mindig arra, hogy az elkésredés, a nélkülözés és éhezés mindenre el-

ragadtatják a kevésbé szilárd akarrattal és meggyőződéssel bíró embereket és tudjuk jól, hogy igen sokan vannak olyanok, kik igyekezni fognak céljaiknak az ilyen elkésredett embereket megnyerni.

Szomorú tapasztalataink vannak a múltból, azt hiszem okulhatunk belőle s nem hiszem, hogy volna egy igaz magyar ember, aki ne borzadna meg még csak a kommún pusztá gondolatára is.

Én remélem, hogy az ország vezetői be fogják látni a jelenleg nyomorgó s ma már csaknem teljesen lerongyolódott és minden értéket képviselő dolgait eladogató tisztviselők nehéz helyzetét és kérésüket amennyire az ország nehéz helyzete megengedi, teljesíteni fogják.

Körmöczy György.

Szocialis problémák.

II.

A szociáldemokrácia távoli célja a kommunizmus, közeli célja a forradalom s így mindkét célja hibás. Ha pedig maga a kitűzött cél hibás, akkor minden küzdelem végeredményében hasztalanul vívott, hiábavaló harc.

Bizonyítok. Ha elérné távoli célját, a kommunista társadalmi és gazdasági rendszer, mi volna akkor, boldogabb volna-e az emberiség? Mert hiszen a kommunista cél sem lehetne más, mint az általános emberiség boldogítása!

Boldog világot csak jó emberekkel lehet elérni; mit érne, ha mindenki nyakig usznék az aranyban, ha a legtöbb: gazember, rongylelkű, rosszakaratu volna, kik mindig találnának ki módot, hogy egymás életét keserítsék; csak nem volna jó világ. Az első keresztényeknek sokszor hangoztatott és borzasztóan félreértelt és félremagyarázott vagyon-közössége a szerető lelkek jószágán alapult. De a szociáldemokrácia kommunizmusába a vallástalan és erkölcsstelen ember magával vinné önző, uszórás, élvhajhász, haszonleső, kegyellen, romlott természetét, szívét, melyen nem fogna a legszébre kipingált kommunista törvény sem, mint kacsá hátán a víz, az ilyen emberekre épített kommunizmus szükségszerűen összedőlné, mint a homokra épített ház. Már pedig a kommunizmust csakis ilyen emberekkel lehetne megcsinálni, mert viszont a mélyen gondolkozó és nemesen érző, igazságos és embert szerető jó embernek nem lehet soha a kommunizmust bemagyarázni és vele és általa elérni.

Vagyis röviden: a rossz emberek kommunizmusa csak ideig-óráig tartó lehet, a jó embernek viszont nem kell Marx kommunizmusa. Miért nem kell?

Még a vakondoklelkeknek is be kell látniuk, hogy nincs semmi más, embert emberhez kapcsoló erő, mint a szeretet.

Bármely társadalmat állandóra építeni csak ezzel a malterrel lehet. A kommunista államban pedig nem lehet szeretet és derű, vagy jószívűség, ezeket megbölné a rend, a fegyelem, az erőszak és a porció. Ott nem lehetne minek örülni, a kommunista ország nem volna más mint egy nagy börtön, hol más sorsra érdemes szegény és sajnálatra méltó rabok vergődnek egyik napról a

másikra. Mert a kommunista rend a lélekkel nem vet számot, mely léleknek nem elég a fegyelem és a konzerv, a testből talán ki lehet, de a lélekből nem lehet kiűrtani a vágyakat. Mennyi igazságtalanság és mennyi lelkikin lehet egy olyan társadalomban, mely az emberek tehetségeivel, akaratával, vágyával, szabadságával szorgalmával nem vet számot, ahol mindenki egyforma, jó és rossz, igyekvő és lusta, ahol mindegy, hol az anya az államnak szülné és a leány csak hatósági engedéllyel szeretne. Oroszországban már nem az urakat gyilkolják, már a parasztot és a munkást állítgatják a fal mellé, mert a lélek, a fontos, szabad, erős, érző lélek megmozdult bennük. A terror rettentően dermesztő a szívre s ha a jó érzések virágai akarának benne fakadni, akkor lázadni kell s jaj a lázadónak!

A zsidók Egyiptomban maguk építették a börtönöket, mikbe őket zárták be, a kommunista is börtönt építene a kommunista állam megalkotásában, melynek ő maga volna a legszánalmasabb rabja.

Egy gondolkodni tudó, emberszerető, igazságos, jó lélek ezért nem lehet kommunista.

Kicsiben már volt módunkban tapasztalni, mi az a kommunizmus, a magyar kommún alatt is. Nagy volt akkor a szabadság, szabad volt szidni Istent, urat, papot, multat, háborút, — miközben új urak ültek a munkások nyakára, új profétákban (Bucharin, Lenin) kellett hinni és új háboruba vitték a munkást. Ellenben jaj volt annak, akár ur volt az illető, akár munkás, kinek valami önálló gondolata, vagy akaratja volt, vagy másképen gondolt némely dolgot, mint a vezérek. A rövid öt hónap tele volt munkásmagasztalással, de a józan munkás már az ötödik hónapban maga is tulhosznak kezdte találni a kommunt és a dicsőséget, mert rájött, hogy az egész: nesze semmi, fogd meg jól! „Kire szavazol?” — kérdezték az egyszeri gazdatisztel. — „Akire akarok!” volt a válasz — de hogy kire akarjak, azt majd délben üzeni meg a gazdám.” Ilyen volt a kommunista szabadság is. Hazugság és csalás.

Egyébként nagyon jól értsék meg a munkások, hogy kommunizmus nem annyit jelent mint: proletárdiktatura, a kommunizmus nem túl szabadságot és önállóságot a munkásnál sem. Láttuk nálunk, hogy míg hatalmasan tömjéneztek a munkások, titokban,

össze akarták törni annak erejét a szakszervezetek ellen való agyarkodással. A kommunizmus minden embernek és minden ember ellen szól, az végeredményben nem munkásjóléti intézmény lenne, csak addig volna a munkásoké, míg a munkások erejével urrá nem lenne. Az utolsó orosz muzsik is szívesen adna már egy ezüst rubelt a kegyes Máriának, ha nem érezné a kommunáldásait és a szociális termelésből fakadó jólétet.

A kommunizmus tehát nem más, mint délibáb, mely lengert fest, de nem nyújt egy pohár vizet sem, mint a lidércfenyő, mely hazug tűzzel világít, mert melegsége nincs. És a minden hitet-gunyolót szocialdemokrácia elméleti tanítása ezt nyújtja elénk, hogy hagyjunk benne, mint végső célban.

Erre én nem vagyok hajlandó annál is inkább, mivel ez nagyon hosszú lejáratu cél és a munkásnak nincs ideje évezredekelt várni, pláne ha tudja, hogy ez a cél céltalan. Ende gut, alles gut, de ha a vége rossz, akkor minden rossz. Inkább lemondok arról, hogy szocialdemokrata legyek.

Kádár József.

Any- és csecsemővédelem.

Irta: Dr. Soltész József.

II. rész.

A gyermeknevelés természetes, ésszerű alapon nyugvó rendszere, az ókori népeknél, törvényileg volt rendezve, addig, míg a születésekor egészségesnek, jól fejlettnak talált figyermek testi fejlődésére kellett a főszólyt fektetni, az anya gondozása alatt maradt (a spártaink a 7. életév betöltését állapították meg) a további nevelést, a jó boldogulás érdekében való edzését és kiképzését, az állam vállalta magára.

Ezen állami nevelésnél két elv dominált és pedig egyrészt oly férfiakat neveltek, kik hazájukat, családi tűzhelyüket, a kölelenség ellen, férfiasan és bátran, dacolva az embert körülvevő hatásokkal és minden azzal összefüggő viszonytalanságokkal megvédeni voltak hivatva, befelé a békés, az élet fenntartására feltétlenül szükséges polgári foglalkozások, serény végrehajtását biztosítva.

A leánygyermek mikénti neveléséről, nincsenek ugyan történelmi adataink, de tudjuk, hogy nemcsak a házi tűzhely, a családi kör lelkiismeretes őrei, de a fiugyermeknek hét évig, a leánygyermeknek annak férjhezmeneteleig, hűséges gondozói és nevelői voltak, míg az állam katonákat, honvédeket, addig az anya a leánygyermekét jó anyává nevelte.

Mindkét elv a természethez simul, nem zavarta ebben, az ókor természetes emberét, sem kultúra, sem babona, sem más ferde kinnövések, kizárólag természetes ösztönök érvényesül, párosulva az emberbe belefeleltetett ésszel és minden jóra hajló akaraterejével.

Manapság nagyot fordult a világ! Meszszire távolodtunk el az anyatermészettől, a hajdan erős, edzett emberi nemzedék, lelűnt a végtelenség homályában, a mai ember, saját kárára dacol a természettel, gunyl az a természet legszentebb dogmaiból és ugyanaz a természet, mely hajdanában, az embernek, mint a teremtés koronájának legjobb, leghűségesebb barátja volt, most annak legnagyobb ellensége, kérelhetetlen megbosszulója az ellene elkövetett háladatlanságnak és eretnkségnek.

Ezt előre kellett bocsátanom, hogy megértsük, miért szükséges manapság minden természetes élettani folyamatnál, a szakértők művi és oktató beavatkozása, a nem szakértők egyéb támogatása, az anyák, csecsemők, illetve a kisdédek nevelésénél, kezelve a születéstől a serdülő korig, sőt bátran állíthatom, a bölcsőtől a sírig.

Kik vannak hivatva elsősorban arra, hogy bennünket, az embereket, a természethez való visszavezetésében támogassanak?

Elsősorban a lelkiismeretes, az orvosludomány mai állásának színvonalán álló szülésznek, másodsorban az orvosok, a nagy hársadalom módos emberei és az intelligens hölgyek gárdája.

A szülész azért került első helyre, mert a baba abban a felelős helyzetben leledzik, miszerint két ember sorsát tartja a kezében a szülőanyát és a születendő gyermeket. A bábának nemcsak az a szent kötelessége, hogy a szülésmenetét ellenőrizze, hanem a szülés befejezése után, úgy az anyát, a saját, mint a csecsemőnek további gondozására, tüzetesen kioktassa.

Ha azt elmulasztja, nemcsak a törvény szövege ellen vét, nemcsak esküjét szegi

Hiszek Magyarországot feltámadásában.

*Arva, bús magyarok hallgatagon ülnek,
Vértelen ajkukon nóták nem csendülnek.
Nóták nem csendülnek, elhalt a kacagás.
Ki tudja, lesz-e még boldog feltámadás?
S visszafolyva, halkán, áhitatos csendben:
Ima kél könyörgön gyötrődő szivekben:
Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában.*

*Elhallgat a szavuk, szemük könnybe lábad,
Halavány orcájuk még jobban elsápad.
Még jobban elsápad, bár ég a szegénytől,
Hogy így kiverhették a fegyvert a kezükből,
S felcsendül az ima szárnyaló szavakkal
A magyar Istenbe vetett bizalommal:
„Hiszek egy isteni örök igazságban!”*

*Nyugodt már a lelkek, az arcuk felderül
Szemükben a harag, szívükben a dac ül.
Jöjjön bár ellenük mind az egész világ,
Élni fog, feltámad büszke Magyarország.
Hadúr kardját Horthy veszi a kezébe,
S büszkén kiáltjuk a nagy mindenségbe:
„Hiszek Magyarországot feltámadásában!”*

IVÁNKIEVITS JENŐ.

HIREK.

Eljegyzés. Özv. Dancsokné szül. Zombory Annuskát folyó hó 3-án eljegyezte Dolejsch Antal bányahivatalnok. Gratulálunk.

Hymen. Petényi Margitkát, Petényi József, állomásfőnök leányát, eljegyezte Kis-terenyén Villányi Ferenc Chorintelepi bányamérnök.

Hymen. Május hó 29-én délután 5 óra-kor vezette oltárhoz Fekete Gyula áll. tanító Hoppa Ilonka urleányt. Az esketési szertartást Vojtassák Sándor v. tart. századoslelkész végezte, aki a szertartás végén mély gondolatokkal telt gyönyörű beszédet intézett a fiatal párhoz. A szertartást fényét nagyban emelte a K. kör dalára szép éneke, melyet Loser László helyettes karmester a töle megszokott precizitással dirigált. Tanuk voltak: Horváth Géza gyárvezető és Kör-möcsey György áll. tanító.

Halálozás. Köhler János bányaaltszát 49 éves korában Salgótarjánban meghalt. Hosszu ideje betegeskedett már, de állapota néha annyira javult, hogy szolgálatot is teljesített, az utóbbi időben azonban teljesen letörte a belső kör, amely folyó hó 5-én hajnalban megölte. Mint kitűnő hegedűs közismert volt. Mielőtt hozzánk került volna Kecskeméten és Budapesten több színház zenekarának volt a tagja. Sok kitűnő muzsikust nevelt városunknak. Mint helyettes karmester sok felejthetetlen szó-rakozást szerzett a tánc és zenekedvelő közönségnek. Emlékét szeretettel őrizzük meg. Temetése megható módon folyó hó 6-án d. u. 5 órakor volt óriási részvét mellett. Zenésztársai mintha fájdalom lelküket vitték volna hangszereikbe, oly zokogó, bánatos melódiákkal kísérték utolsó útjára a felejthetetlen emlékü Köhler Jánost. A gyászolóknak őszinte részvétlüket fejezzük ki.

Dr. Lövinger Rezsóné sírköve-nek leleplezése. Folyó hó 3-án leplezte le a Salgótarjáni Izr. Nőegylet és a Leány-egylet, egykori, szeretett elnöknőjének sírköve-t. A síremlék hófehér márványból ké-

meg, de vétek emberszeretet letelembb fő-vényjei ellen, amennyiben a gyermekágyban szerzett betegségek, az anyát egész életére kihalóvá nyomorékká tehetik, a csecsemő ellen elkövetett mulasztások, elsősorban annak idő előtti elpusztulását vonhatják ma-guk után és ha mégis felcseperedik, nem-zedékekre kiható, salynya, nyomorék, sor-vasztó betegségekre hajlamos emberek lök ki az élet küzdőterére.

szült s a kőfaragó mesterség egyik reuke A gyásznapnap d. u. fél 4 órakor kezdő-dött, amelyen előkelő közönséget láttunk, valláskülönbség nélkül, hogy ottlétükkel do-kumentálják azt a tiszteletet és szeretetet, amellyel viseltettek a szegények, özvegyek és árvák egykori őrzőangyalukkal szemben. A gyásznapnapot Deutsch Mózes salgótar-jáni főrabbi megható gyászbeszéde nyitotta meg, aki beszédében a szeretetet vette alapmólvumul, mint olyant, akinek egész életét áthatotta a felebaráti szeretet fenséges eszméje. Utána Rauchverger Mór salgótar-jáni kereskedő mondott egy megható beszé-det, amelyben dr. Lövinger Rezsónét, mint olyant aposztrofálta, aki csak a szegények-nek és a szeretetnek élt s kinek minden gon-dolata, minden cselekedete a szegények gyá-molítása volt. Majd Kuster Lajos polgár-iskolai tanár mondott gyönyörű emlékbese-det. Utána Ellner Simon hitközségi kántor énekelt megható gyászszóltárokat. Végül Laufer Lőrincz, a hitközség nevében átvette a síremlék s kegyelletes szavakban emlé-kezett meg az elhunytól s ezzel a szép gyásznapnap végét ért.

Helyreigazítás. Mult számunkból az Egy. Ker. Nemzeti Liga helyi osztályának n folyó hó 10-én d. u. 6 órakor tartandó köz-gyűlési programjából nyomdahiha követ-keztében kimaradt dr. Wolf Károlynak a neve. Az acélgári olvasóegylet nyári helyi-ségében dr. Ilosvay Bálint államtitkár be-széde után dr. Wolf Károly beszélt.

Az evang. egyház folyó hó 10-én d. e. fél 12 órakor közgyűlést tart. Tárgya a megüresedett lelkesi állással kapcsolatos teendők végzése. Minden egyházi adót fi-zető hittestvért ezáltal is meghív az egy-házi elnökség. — Ugyancsak folyó hó 10-én d. u. fél 2 órakor az evangélikusok vallás-viszsgát tartanak a templomban, melyre a szülőket és a tanúgy barátait szeretettel meghívják. Utána kirándulás lesz. Élelemlről mindenki maga gondoskodik.

A somoskői magyar-cseh határ-kiigazítás. Szőgyérje ömeltősége, Határ-megállapító Bizottság elnökének szives in-formálása alapján, amelyet városunk polgár-mesterének adott a somoskői magyar-cseh határkiigazítás a következő határokat jelöli meg: a 671 ponttól stb. Az átadás 3 héttől 1 évig is elhuzódhat, aszerint, hogy hogyan fogják tudni elvégezni a határátdadási mun-kálatokat. A terv szerint a határártvevő bizottság elnöke angol. Ennek fogja át adni a cseh biztos a nekünk megiltelt területet, ez pedig át fogja adni a ma-gyar biztosnak. Reméljük, hogy ez csak a kezdet kezdete s rövidesen meg fog indulni az a bomlási folyamat, mely vissza fogja juttatni nekünk az igazságtalanul elszakított magyar részeket. A 671 ponttól keletre 500 méternyire egy a helyszínen megállapítandó vonal nyugati irányban Kerekőtgyestől délre oly módon, hogy magyar területen hagyja a bányaengedményeket és Cseh-szlovák területen azon magaslátokat, melyek az 528-as pontban csúcsosodnak ki (528-as pont az, mely a 25000-es katona térképén „Róna-puszta” Ó betűje alatt 2 mm-nyire található) s onnan kicsit északra fordulva Somoskői községet magyar területen hagyja. Innen azután délnyugatra lejön a Somoskői és So-moskőújfalusi utlg s ezt követi majdne az utóbb említett faluig úgy, hogy maga az ut és Somoskőújfalusi község magyar területen marad és akkor a két (vasuti és közuti) hi-don át haladva délnyugati irányban a 668-as pontig és ott visszatér a 727-es pontra és aztán követi a községi határt a 446-os pontig.

Találkozó. Felkérem azon iskolatársaimat, akik 1918-ban Losoncon érettségiztek, hogy a 15 éves találkozóra f. hó 16-án Budapesten a Gündel-féle vendéglőben este 8 órakor megjelenjen sziveskedjenek. Értesítést Adorján Sándor mérnök Füzesabony címre küldjenek. Fehérváry József m. v. ellenőr Salgótarján.

Meghívó. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részv.-Társ. elemi népiskoláinak tantestülete 1923. június 10-én, vasárnap délután 3 órakor monstre énekversenyt rendez a zagyva-pálfalvai kaszinó nagytermében. A villamos-vonaton Salgótarjánból délután 2 és fél 3 órakor indul. Belépődíj: I. ülőhely 200, II. ülőhely 150, állóhely 100 korona. A tiszta jövedelem az Eötvös-alap javára fordíttatik. Műsor: 1. Hymnus. 3 szólamra, énekl: az egyesített énekkar. 2. Turáni riadó. 3 szólamra, énekl: az egyesített énekkar. 3. Piros hajnal, fehér álom, zöld remény. Énekl: a salgótarjáni bányatelepi közp. elemi iskola. Kis, lak áll a nagy Duna mentében, Harsog a trombita. Énekl: a rónai bt. elemi iskola. 5. Nagypénteken mossa holló a fiút. Kis szekeres, nagy szekeres. Énekl: a forgáchaknai bt. elemi iskola. 6. Tengerész dal. Van már kis szék. Énekl: a somlyói bt. elemi iskola. 7. Ne sirjatok kárpáti fenyvesek. A magyar nemzethez. Énekl: a mátránovákai bt. elemi iskola. 8. Ha a fecske utra kél. Talpra magyar. Énekl: a zagyva-pálfalvai bt. elemi iskola. 9. Népdal egyveleg. Riadó. Énekl: az etesi bt. elemi iskola. 10. Híszkegy. Énekl: az egyesített énekkar.

Sétahangverseny. A „Mansz” folyó hó 17-én (vasárnap) délután 4 órakor az acélgyári kuglizóban sétahangversenyt rendez, melyre a „Mansz” tagjait, valamint a vendégeket tisztelettel meghívja a rendezőség. Közreműködik az acélgyári zenekar és a róm. kath. kör dalárdája Róder Alfred kiváló karnagyuk dirigálásával. Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat, melyek a „Mansz” által megkezdett szövőtanfolyam megkezdéséhez szükséges szövőszékek üzembehozására fordítanak köszönettel fogad a rendezőség. Ételekről, italokról és kellemes szórakoztatásról gondoskodva lesz. Evőszközöket, mivel a „Mansz” elegendő mennyiséggel nem rendelkezik, lehetőleg az igen tisztelt vendégek hozzanak magukkal.

Kuglizó megnyitás. Az ipartestület nyári helyiségében folyó hó 10-én délután 3 órakor kuglizó megnyitás van díjtételezéssel és tekeversennyel egybekötve. Vendégeket az ipartestület szívesen lát.

Meghívó. Salgótarján r. t. város és a salgótarjáni járás közönségét van szerencsém a Petőfi Társaság ünnepi közreműködésével folyó évi június hó 24-én (vasárnap) délelőtt fél-12 órakor Salgó városában tartandó Petőfi emléktábla leleplezési ünnepélyre tisztelettel meghívni, mely emléktáblát a város és vidékének közönsége a nagy költő születésének száz éves évfordulója alkalmából annak megörökítésére emelte, hogy a költő 1845. évi június hó 11-én Salgó városában megpihenvén, annak mulját „Salgó” című költeményében megrajzolta. Az ünnepély sorrendje a következő: Folyó évi június 23-án este 10 órakor a budapesti vendégek érkezésekor a salgói várromok kivilágítása. Június 24-én az alábbi időpontok szerint induló vonatokon felvonulás Salgóra hol a közönség a kaszinó kerti helyiségében gyülekezik és onnan zenével és zászlók alatt délelőtt 11 órakor kivonul az ünnepély színhelyére. Az ünnepély műsora: 1. „Híszkegy”... Előadják az acélgyári és a bányatársulati zenekarok. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Pekár Gyula ny. miniszter, a „Petőfi Társaság” elnöke. 3. Régi magyar énekek: Előadják a regösök. 4. Részlet Petőfi „Salgó” című költeményéből. Szavalja: Grill Lóla művésznő. 5. „Fohász” Hubertől. Énekl: a helybeli dalárdák. 6. Kuruc dalok. Tárogatón előadják: a regösök. 7. „Talpra magyar” Petőfőtől. Énekl: a helybeli dalárdák. 8. Dr. Förster Kálmán polgármester az emléktáblát átveszi. 9. „Hymnus”, zenekisérettel énekl: a közönség. A Salgóra és Salgóról közlekedő fogaskerekű vo-

natok menetrendje a következő: Az acélgyári kaputól indul: 1-ső vonat reggel 6 órakor. 2-ik vonat reggel 7 óra 15 perckor. 3-ik vonat délelőtt 8 óra 30 perckor. 4-ik vonat délelőtt 9 óra 45 perckor. Salgó bányáról indul vissza az acélgyári kapuhoz: 1-ső vonat délután 3 óra 30 perckor. 2-ik vonat délután 5 órakor. 3-ik vonat délután 6 óra 30 perckor. 4-ik vonat este 8 órakor. Tekintettel arra, hogy a vonatokat csakis korlátozott számban lehet igénybe venni, úgy a fel, mint a lefelé való utazás csakis jegyek ellenében történhetik, mely jegyek a városházán az anyakönyvi hivatalban (I. emelet) június 22-én és 23-án délelőtt 9 és 12 óra között díjmentesen kaphatók. Kérem a közönséget, hogy a vonatokat lehetőleg csak hölgyek és olyan férfiak vegyék igénybe, kiknek a Salgóra való gyalogolás nehezükre esnék. Az ünnepély után a dalárdák és zenekarok fogják a közönséget szórakoztatni. Étkezésekről mindenki maga gondoskodik, mert Salgón csak bor, sör és víz lesz kapható és figyelmeztetem a közönséget, hogy poharat és üveget mindenki hozzon magával. Figyelmeztetem a közönséget arra is, hogy a salgói várromokhoz közeledő demarkációs vonalat el ne lépje, nehogy a miatt bárkinek is kellemetlensége lehessen. Felkérem a város és vidék hölgyközönségét, hogy lehetőleg magyar ruhában, a testületek, egyesületek és szervezetek pedig, hogy nemzeti zászlóval sziveskedjenek az ünnepélyen megjelenni. Az ünnepélyen való részvételre beletételek nincsen. Salgótarján, 1923. június hó 4-én. Hazafias tisztelettel: Dr. Förster Kálmán s. k. polgármester.

A salgótarjáni főgimnáziumi előkészítő tanfolyamot a közoktatásügyi minisztérium engedélyezte. A tanfolyam tanszemélyzete dr. Szabó Lajos nagykanizsai tanár vezetése mellett hat tanárból fog állani, akiknek illetményeit ép úgy mint a tanfolyam egyéb kiadásait teljes egészében a három társulat fogja fedezni, állami hozzájárulás nélkül. Helyiséget is a salgótarjáni bányatársulat ad. Ez ökből az előírányszott 70 tanulóból, amelyek vegyesen fiúk és leányok lehetnek, 60 hely a társulatok tisztviselői és munkásai gyermekeinek van fenntartva, a fennmaradó 10 hely pedig a társulatokkal összeköttetésben levő egyének vagy közalkalmazottak gyermekeinek van fenntartva. A felvételt íránt az előkészítő, illetve most már felügyelő bizottságnál lehet jelentkezni. A megnyitás szeptemberre van tervezve, amikorra a jelentkezőknek felvételi vizsgát is kell tenni, az előkészítő bizottság tagjainak Liptay B. Jenő igazgató elnöke alatt. Wágner Rezső és Kralovics igazgatóknak ez uton köszönetet mondunk fáradságos munkájukért.

Tanulmányi kirándulás. A salgótarjáni áll. polgári fiúiskola május 30-án egynapos kirándulást rendezett a „Paperdó”-be. Tanáraik vezetésével nemzeti szín zászló alatt vonultak ki az erdőbe, ahol a fák és madarak ünnepét ülték meg. A tanulóiifjúság gyönyörű program kíséretében: — zene, ének, szavaltatok — áldoztak a dicső természetnek. Barcsay Albert polgáriszkolai tanár szép beszéddben vázolta a nap jelentőségét s hívta fel az ifjúságot a madarak és fák védelmére. Az ünnepély után elszéledt a tanulóiifjúság s csakhamar vig gyermekzaj verte fel a csendes erdőt. Délfelé kijött a cigány is s így a tanulók cigányzene kísérete mellett szórakoztak a késő délutánig, amikor fáradtan, de egy kedves nap boldog emlékével együtt tértek vissza a szülői otthonba.

Félláru vasúti jegy az arató munkásoknak. A földmivelés és kereskedelemügyi miniszter a mezőgazdasági munkások vasúti kedvezményéről tárgyalt és megállapodtak, hogy az aratói és cséplési munkásoknak, amennyiben azok csoportosan és pedig legalább 12-en együtt utaznak munkahelyükre, az oda és visszautazásra az államvasutak félláru jegyet adnak ki. Ez a kedvezmény június 15-től szeptember 15-ig marad érvényben.

Elloptatott 16. Május hó 25-én Mocsáry Dániel lapujtói földbírtokos pannszát emelt a

m. kir. államrendőrkapitányságnál, hogy az éj folyamán ismeretlen tettes egy lovat elhajtott. A lovat panaszos egy igás kocsiában felismerte. A nyomozás során kiderült, hogy a lovat Klein Sándor itteni fuvaros vette meg 30000 koronáért, egy előtte ismeretlen embertől Botos András cigány közbejöttével. Vevő a vétel alkalmával 10000 koronát azonnali kifizetéssel, míg 20000 koronát akkor akart kifizetni, amikor eladó a járattlevelet neki átadja, amelynek időpontját délelőtt 11 órára kötötték ki. A lo biztosítása után tettes Rajkel József somoskőújfalusi illetőségű munkanélküli egysén személyében kézrekerült, ki tettét beismerte. Nevezett a balassagyarmati kir. ügyészséghez átkiszérettetett.

Drótllopó. A salgótarjáni kőszénbánya r. t. igazgatósága feljelentést tett a kapitányságon, hogy ismeretlen tettesek nagyobb mennyiségű rézdrótot lopkodtak el a telepéről. Nyomozás során tettesek Harstein Lipót és Tóth József villangyszerelők személyében kézrekerültek, kik beismerték, hogy mult év december hava óta mintegy 120 kgr. rézdrótot részben ók, részben mások segítségével elloptak, illetve ily loptott drótot vásároltak, amelyet Budapesten értékesítettek. Harstein Lipót és Tóth József a bgyarmati kir. ügyészséghez átkiszérettetettek.

Tömeges lopások az orosz vasutakon. A moszkvai hivatalos Ekonomitscskaja Sims közlése szerint folyó év április havában összesen 129000 pud súlyú áruküldeményeket loptak az orosz vasutakon. A loptott áruk értéke meghaladja a fél millió aranyrubelt.

SPORT.

A mi bajnokaink.

A nemes küzdelemnek, amely a bajnok-ságért folyt, az eredménye ime az lett, hogy városunk két kedves csapata közül a SBTC. lett a Mátравидék bajnoka. Nekünk egy a fontos, hogy Salgótarján városának nevét, amely eddig mint szénvidék, továbbá sajnós mint határváros volt nevezetes, máttól fogva mint a vidék fiatal atlétáinak székhelyét, a trianoni határon álló egészséges testű, nemes gondolkozású magyar bajnokok városát is szárnyra kaptak a hír és nemcsak a csonka Haza örvend a győzelemnek, hanem túl a demarkáción is megdöbbennek a szívek, hiszen csak egy vezényszó kell s e végvár bajnokai játszva sóprik el utjukból a mesterséges akadályokat, amelyeket a gyávaóság emelt kétségbeesésében.

Büszkék vagyunk rátok kedves fiuk! Megérdemlitek, hogy azt a lelkes pörtpfogást, amit edig is tapasztalhattatok, ezután csak fokozza városunk közönsége. Tudtuk, hogy lázasan készültek a küzdelmekre s mi visszafojtott lélegzettel figyeltük az eredményt.

Sokszor féltünk, hogy a nemes hűség heve elragadja egyik vagy másik csapatunkat, megértettük a néha megnyilatkozó szenvedélyt, hiszen a győzelem mámore olykor elfogott benneteket, mert az erőt, képességet éreztétek magatokban.

E dicsőségben veletek együtt ünnepünk s ez mindnyájunk ünnepe is.

Nem mulaszthatjuk el, hogy ez alkalomból ne méltassuk a vezetőket higgadt, okos munkáját. A szenvedélyes, néha féktelen ifjakat a kellő fegyelemben vezetni, kormányozni nagy emberismeretet, pedagógiai érzéket igényel. Bajnok csapatunk alig három esztendő s hogy a SSE. által már a multban megjelölt sportszeretletben és uton haladva ilyen fényes eredményhez jutott, a legnagyobb elismerés ezért Roth főbányatanácsos urat illeti, mert az igen sok anyagi és erkölcsi támogatást igénylő sportolás ilyen nagy mecenás nélkül nem létezhet. Az első pillanattól kezdve kezében tartotta a SBTC. sorsát. Ime elmondhatjuk, hogy sorsotok jó kezekben volt.

Az ügyvezető elnök Eisele Ottó társulati főmérnök és Deszberg Herman elnök, társulati intéző, közismert sportrajongása, keménysége és okosság, továbbá Bollner Pál

d. tisztv. főltkár laukadatlan szorgalma, Hegyi Zsigmond kiváló szakitudása nélkül ehhez a dicsőséghez nem juthatott volna ez ifjú csapat.

Mellettük nagy ambícióval dolgozik a választmány s a győzelem pálmája: a bajnokság, közös, vállvetett munka szerzeménye. Szép reményekkel telik meg szívünk, amikor városunk könyvébe az első bajnoki eredményt iktatjuk.

Addig is, amíg ünnepélyes formák között köszönhetünk titeket kedves bajnokaink, fogadjatok meleg üdvözlésünket! Tartsátok fokozott kitartással az első pálmát kezetekben utódról-utódra! Ma ezerszer fontosabb mint volt valaha: Ép testben, ép lélek!

L.

Diósgyőr VTK.—SBTC. 4:0 (3:0)

Miskolc. „Északmagyarország bajnoki” címeért játszott a két csapat Úrnapiján a miskolczi népkerti-pályán. Tapogatózva játszik mindkét csapat, keresve egymás gyöngéit. Pár pernyi játék után SBTC. van frontban s már mindenki gölt vár, azonban csak két kihasználatlan kórner az eredmény. E rövid, 10—12 perces SBTC. támadást hamar felváltja — a zuhogó zúpor — s a záppal egyidejűleg gyöngül, majd azik el a SBTC. A csuszós talajon bizonytalanul dolgozik a védelem s Szemző is indiszponált, rövid időközökben éri el Diósgyőr 3 gólját, mely elsősorban Csapka mesteri irányításának köszönhető. A gólok teljesen megzavarják a már eddig is ideges védelmet s támadó sort. Mindenki nehezen lúsan s nagyon félénken játszik, csak Diósgyőr csatárai mozognak fűgőn s ügyesen. Mégis a SBTC. csatársora teremt meleg helyzetet a diósgyőri kapunál. Előbb Tóth, majd Paál rugják ki aut-ra a labdát, már biztosnak látszó gölből. E sikertelenség erősen lehangolja a csatársort s oly kedvetlenül s annyira fásultan játszik, hogy további eredmény ki van zárva. A második félidő Diósgyőr támadásával indul, azonban Szemző a kapuban biztosan ment mindent. A lövések sorozata mind az ő zsákmánya s bizony ha Persnek több treningje van, Szabó pedig nagyobb felkesedéssel játszott volna, akkor erősen leredukálódott volna a fenti eredmény. A negyedik gól a II. félidő utolsó percében esett. A tarjani csapatról csak annyit jegyzünk meg, ha a csapat az első 10—15 pernyi támadását megtartja a II-ik félidő majdnem teljesen biztos védekezésével valészínűleg győz. Diósgyőr játéka megérdemelten győzött, szép s fair játéka megérdemelt minden dicsőretet. Reméljük derek legeműsége keményen fogja megállani helyét folyó hó 10-én Szombathelyen a „legjobb vidéki csapat” címeért lefolyó küzdelemben.

ANYAKÖNYVI KIVONAT.

Házasságot kötöttek. Becska János és Kozma Anna, Kőrösi András és Ókrös Mária, Fekete Gyula államentítő és Hoppa Ilona Salgótarján.

Született 7 fú és 11 leány.

Elhaltak. Oláh Mária 3 éves, Bangó Ilona 4 hónapos, Orlik József 2 hónapos, Boggyinszi Mihályné (Uj Mária) 22 éves, Orion Andrásné (Petik Mária) 35 éves, Várad János bányamunkás 53 éves Salgótarján, Tarnóczy József uradalmi gazdatiszt 27 éves Baglyasalja.

Házeladás.

Menház-utca 337. sz. alatti ház, mely áll három lakóházból, két műhelyből, egy nagy (úz állatra való) istállóból, egy nagy telekből és egy nagy kertből szabadkézből azonnal eladó. Bővebbet az ott lakó háztulajdonosnál.

Földi József, háztulajdonos.

TURISZTIKA.

A M. K. E. salgótarjáni osztálya folyó évi június hó 17-én hivatalos társas kirándulást rendez a

Karancs hegyoromra.

Találkozás 17-én reggel 6 órakor a főterl, u. n. kis állomás előtt. — Vezető: Rokfalussy Lajos.

Utiter: A Pipis-hegyen át, Vadaskertpuszta és a Kercsek-tető mögött fel a 727-es magaslatra.

Elkezés a Karancs alatti forrásoknál. Élemezéséről mindenki maga gondoskodik. Gyaloglás: 4 óra.

Vendégeket szívesen látunk s nagyszámu szives részvételt kér a **Turabizottság.**

A M. K. E. salgótarjáni osztálya által a Pünkösdi ünnepek alatt a Mátrába vezetett kiránduláson mintegy 25 egyesületi tag vett részt, kikhez a társulati cserkész csapat is csatlakozott. Bár az időjárás kedvezőtlennek mutatkozott, a turistáknak felejthetetlen emlékü és gyönyörködhető két napos turában volt részük. Fényes napsugár, hús és ózondus levegő ajándékozta meg a vállalkozókat. A társaság a tetőn kedélyesen elszórakozott, volt társasjáték, atletikai verseny, megszemlélték a szénegőt telepeket, a siugró sáncot s az épülő félben levő turistaszállót. Amidőn az est leszállott, a cserkész-táborban hatalmas tűz mellett hallgatták végig a cserkészek ügyes és hazafias előadásait és tért a társaság a kilátásba helyezett puhafa priccséken nyugalomra. A turistabarak északi szobája a női tagok, a déli a férfiak részére szolgált szállóhelyül. Pünkösöd másodnapján jól és kényelmesen kipihenve indultak utnak s megszemlélték a Sasvári kastélyt, a parádi üveggyárat és fűrdő telepet, majd Reckről a mátrai vasúton robogtak be Kisterenyére, honnan a délutáni vonattal már visszaérkeztek Salgótarjánba.

Folyó hó 3-án vasárnap a Tatárarok mentén Salgóra volt kirándulás, amelyen bár a reggeli borús időjárás, a tagokat ugylátszik visszatartotta — mégis 10 nő és 10 férfi turista vett részt s a kedélyes társaság hatalmas virágcsokrokkal a fogaskerekű vasut mentén tért vissza.

A balassagyarmati kir. törvényszéktől.

P. 1786 1922. 7. szám.

Hirdetmény.

A balassagyarmati kir. törvényszék közöli, hogy a „Mátraszzelei községek vasutakat építő részvénytársasága” által tervezett rakodó vágányok és bányavasút céljaira szükséges területek megszerzése végett a szerkeszelműgyi m. kir. miniszter által 76660 1922. VII. szám alatt elrendelt kisajátításból kifolyólag a kártalanítási eljárást a Kazár, Homokterenyé és Mátraszzele község határában fekvő alább megjelölt és pedig:

I. a **kazári** 96. sz. tjkvben 1097. hrsz. II. a **homokterenyéi** 278. 277. 68. 282. 249. 364. 273. 272. 271. 300. 311. 267. 310. 314. 313. 266. 265. 264. 263. és 262. sz. tjkvben 582 14, 582 13, 582 18, 582 9, 582 22, 582 10 a 2, 583 a 24 a, 583 a 22, 583 a 21, 583 a 20, 583 a 16 b, 582 a 16 a, 583 a 16 c, 583 a 15 a, 583 a 15 b, 583 a 15 c, 583 a 15 d, 583 a 14, 583 a 13, 583 a 31 b 10, 583 a 9, 583 a 12, 583 a 10, 583 a 8. hrsz. alatt felvett ingatlanokra, továbbá nem telekkönyvezett, de 870. és 876. kataszteri helyrajzi szám alatt feltüntetett közbirtokokra.

III. a **mátraszzelei** 2, 117, 17, 16, 53, 15, 212, 14, 8, 7, 8, 110, 137, 120, 126, 9, 66, 65, 64, 30, 62, 59, 256, 67, 33, 56, 44, 45, 210, 134, 51, 49, 257, 140, 54, 47, 135, 87, 3, 37, 35, 34, 22, 21, 19, 18, 194,

111, 119, 196, 4, 57, 246, 31, 48, 99, 115, 41, 39, 50, 43, 199, 240, 46, 40, 38, 5, 123, 127, 233, 205, 263, 107. sz. tjkvben 593, 592, 591, 475, 1100, 594, 369, 371, 319, 590, 589, 477, 476, 595, 596, 367, 288, 549, 548, 547, 520, 518, 516, 479, 914, 915, 916, 598, 310, 309, 308, 307, 587, 586, 840, 478, 597, 599, 585, 481, 600, 584, 482, 601, 583, 483 602, 582, 484 a, 604, 581, 580, 579, 486, 485, 484, 603, 605, 606, 578, 487, 607, 577, 488, 608, 576, 489, 609, 575, 490, 610, 574, 491, 611, 573, 493, 996, 613, 322, 572, 492, 612, 571, 494, 997, 614, 570, 495, 998, 615, 407, 569, 496, 999, 616, 568, 497, 1001, 617, 348, 567, 498, 1003, 618, 566, 499, 1004, 619, 346, 345, 565, 500, 1005, 620, 315, 564, 501, 1006, 621, 563, 562, 561, 555, 510, 504, 503, 502, 928, 929, 930, 1007, 1008, 622, 623, 624, 406, 400, 399, 373, 368, 323, 318, 560, 505, 927, 559, 506, 926, 558, 557, 508, 507, 924, 925, 556, 509, 923, 554, 511, 364, 311, 553, 513, 551, 920, 552, 514, 919, 550, 515, 917, 306, 546, 545, 521, 519, 912, 913, 366, 365, 314, 313, 544, 522, 911, 543, 524, 910, 542, 523, 909, 541, 540, 526, 525, 907, 908, 283, 539, 528, 906, 287, 538, 627, 905, 537, 529, 895, 904, 536, 535, 531, 530, 896, 897, 902, 903, 534, 532, 898, 901, 899 900, 370 372, 533, 918, 921, 922, 975 a, 409, 401, 398, 582. tjkv. szerint 382 405, 404, 403, 402, 317, 316, 397, 654, 393, 385, 381, 383, 359, 363, 362, 358—361, 357—360, 347, 335, 333, 334, 329—332, 328—331, 327, 330, 326, 325, 324, 321, 320, 312, 294. hrsz. alatt felvett ingatlanokra, végül a nem létekkönyvezett, de az 1720, 1558, 2220, 2221, 2100, 1016, 979, 940, 942, 48, 45, 504 2, 396. kataszteri helyrajzi számok alatt felvett közbirtokokra, illetve azoknak a kisajátítási összeírás és vázrajz szerinti részreire megindított és az egyeség megkísérlése végett tartandó tárgyalásra **Kazár községéhez 1923. évi június hó 25-ik napjának d. e. 8 óráját, Mátraszzele községéhez pedig 1923. évi június hó 26-ik napján, szűkség esetén folytatólag a következő napjainak d. e. 8 óráját** tüzte ki s hogy az ismeretlen avagy ismeretlen tartózkodása és távollévő netáni érdekeltet képviselőre ügygondnokul Papp Gyula salgótarjáni ügyvédet kirendelte.

Erre a helyszini tárgyalásra a homokterenyéi és kazári ingatlanok tekintetében érdekeltet Kazár községéhez, a mátraszzelei ingatlanok tekintetében érdekeltet pedig Mátraszzele községéhez a fentebb kitézített határnapokra azzal a figyelemzettel idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett az érdemleges határozat meghozatalát nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítés elmaradása vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak nincs helye.

Balassagyarmat, 1923. évi május hó 22. Dr. Ligeti Ernő, s. k. kir. tszki tanács elnök. Csizér János, s. k. kir. törvényszéki bíró. Dr. Szamosy Antal, s. k. kir. tszki bíró.

A kiadmány hitelűl
Bulinay, irodafőtiszt.

Mindenféle

lakatos, mechanikus,
villanszerelési munkát

elvállalok

ifj. Timaróczky Sándor

lakatos, mechanikus
és villanszerelő

Starján, Erzsébet-tér.